

lovaná směnky v čase splatnosti nezaplatila a domáhal se na žalované zaplacení 38.000 Kč. Skutkové údaje žalobcovy nebyly za řízení vyvráceny. Soudy všech tří stolic uznaly dle žaloby, Nejvyšší soud z těchto

důvodů:

Tvrzení žalobce, že směnky uhradil, dostalo se nižšími soudy správného výkladu v ten rozum, že svým plněním uspokojil směnečnou pohledávku, a jest přisvědčiti názoru odvolacího soudu, že zákon nevyžaduje, by úhrada smének musela se vždy státi pouze hotovým placením. Ostatně výraz »ú h r a d a« jest ve směnečném obchodu běžným a rozumí se mu obecně jako splnění směnečného závazku, ať již penězi, ve zboží, nebo jiným způsobem. Uhradil-li tedy žalobce obě směnky, vzniklo mu právo postižení vůči žalované jako přímé směnečné dlužnici, jehož právní povahu nelze však posuzovati dle čl. 81 směnečného řádu, jak mylně usuzuje soud odvolací. Žalobce jako rukojmí přímých směnečných dlužníků, byl dle čl. 81 odstavec první sm. ř. rovněž přímým směnečným dlužníkem a uhradil-li majiteli směnky směnečný dluh, zanikl tím úplně směnečný závazek a pominulo i veškeré právo směnečné, tedy i směnečné právo postižení, a žalobce může se na žalované hojiti jen dle práva občanského jako solidární spoludlužník (§ 896 obč. zák.).

Čís. 3670.

Odškodnění podle Šu 1328 obč. zák. Není svedením pod slibem manželství, slíbil-li před souloží muž ženě, že si ji vezme »když se něco stane«.

(Rozh. ze dne 1. dubna 1924, Rv I 46/24.)

Žalobě ženy o odškodnění podle Šu 1328 obč. zák. o b a n i ž š í s o u d y vyhověly. N e j v y š š í s o u d žalobu zamítl.

Důvody:

Nižší soudy zjistily, že žalovaný tělesně obcoval se žalobkyní dvakrát, po první v měsíci září 1921 a po druhé v lednu nebo v únoru 1922, a že před první souloží jí slíbil, že si ji vezme, »když se něco stane«, kdežto druhá soulož, kterou teprve nastalo otěhotnění žalobkyně, udála se bez tohoto slibu. Oba nižší soudy spatřují v této skutkové podstatě svedení po rozumu Šu 1328 obč. zák. a soud odvolací uvádí v důvodech svého rozsudku, že žalovaný ani netvrdí, že dříve daný slib odvolal, důsledkem čehož platí prý i pro soulož druhou. Žalovaný napadá tento právní názor nižších soudů s hlediska Šu 503 čís. 4 c. ř. s.; činí tak právem, neboť ve vyličeném jednání nelze, jak to činí nižší soudy, shledati skutkovou podstatu trestného činu, v tomto případě Šu 506 tr. zák., který jedině mohl by podle Šu 1328 obč. zák. opodstatniti závazek žalovaného k odškodnění žalobkyně. Podle Šu 506 tr. zák. dopouští se

přestupku proti veřejné mravopoctnosti, kdo k pohlavní souloži svede a zneuctí pohlavně a mravně neporušenou ženu slibem manželství. Předpisem tím chrání se důvěra mravně počestné ženy ve slib manželství, jenž jí byl dán, a jímž dala se pohnouti k souloži, při čemž se ovšem předpokládá, že jedině tento slib jako zvlášť působivý a podmanivý svod a nikoli jiná pohnutka byl toho příčinou, že žena, mravně počestná, dala se jím utlumiti ve svém mravním odporu a v soulož svolila. Chrání-li zákon tuto důvěru i trestními následky přes to, že dovolení pohlavní soulože děje se z volného rozhodnutí a s rozvahou, dlužno dosah této zákonné normy posuzovati s přísností, přiměřenou zákonodárnému jejímu účelu. V tomto případě byl učiněn slib manželství s výhradou »jestli se něco stane«, tedy jen pro tu případnost, oběma stranám zajisté a nežádoucí a jimi nezamýšlenou, že žalobkyně obtěžká, kdežto pro pouhé zneuctění (zmrhání) bez takového následku manželství slíbeno nebylo. Slib, takto podmíněný, učiněný jen pro tento, oběma stranám nevitáný případ lze podle přísných mravních názorů, z nichž ona zákonná norma vzešla a jež pro její výklad jsou směrdatny, stěží pokládati za ujištění poctivě a vážně míněné pro ženu, která své ženské cti jest přísně dbalá, a lze tedy právem usuzovati, že osoba ženská, která již na takový slib se muži poddá, jedná lehkovážně a nemůže právem tvrditi, že jedině pod vlivem tohoto slibu a v ubezpečené důvěře v něj svou dívčí čest muži jako svému příštím manželů v obět přinesla. V takovém případě nelze mluviti o překonání mravního odporu, jež především § 506 tr. zák. na mysli má; působily-li při tom jiné vedlejší úmysly a pohnutky, jsou tyto dle zřejmého úmyslu zákona z právní ochrany vyloučeny. K tomu přistupuje ještě okolnost, že první soulož, jež zůstala bez následků, jest pro rozhodnutí právně nezávažnou a že k druhé souloži došlo beze všeho slibu teprve po několika měsících, aniž bylo zjištěno, že chování žalovaného v tomto mezidobí mohlo žalobkyni utvrzovati v důvěře ve sňatek se žalovaným.

Čís. 3671.

Bývalý člen řádu nemůže se domáhati pořadem práva na řádu placení požitků. Lhostejno, že uzavřen byl o věci smír.

(Rozh. ze dne 1. dubna 1924, Rv I 64/24.)

Žalující, bývalý řeholník, domáhal se na žalovaném řádu placení vyživovacích příspěvků žalobou, o níž o b a n i ž š í s o u d y rozhodly věcně.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů i s předchozím řízením pro zmatečnost a odmítl žalobu pro nepřipustnost pořadu práva.

D ů v o d y:

Žalobce domáhá se na žalovaném řádu, za jehož člena se prohlašuje, placení výživného z dvojího důvodu: 1. jednak na základě s t a -